

# Ahusforum- anbefalinger om samarbeid mellom fastlege og divisjon psykisk helsevern

Skrevet av: Siri Bækkelund Engen og Morten Glasø, 16. mai 2019

## 1. Pakkeforløp for psykisk helse og rus – Kort fortalt

Formålet med pakkeforløp for psykisk helse og rus er å besørge helhetlige og forutsigbare behandlingsløp. For å få til dette er det nødvendig med god samhandling mellom fastlege, kommune- og spesialisthelsetjeneste. Pakkeforløpene skal gi pasienten mer innflytelse på behandlingen, og den skal evalueres systematisk underveis. Fastlege skal få epikrise, og i tillegg holdes fortløpende orientert underveis i utredning -og behandlingsforløp.

Pakkeforløpene for psykisk helse og rus skal styrke ivaretagelsen av somatisk helse og gode levevaner. Forventet levealder er 15-20 år kortere for mennesker med alvorlige psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer sammenlignet med befolkningen for øvrig. I tillegg til økt forekomst av unaturlig død i gruppen, kan overdødeligheten i stor grad tilskrives somatiske sykdommer. Helsemyndighetene har derfor publisert en egen retningslinje for dette arbeidet:

Somatisk helse og levevaner - Pakkeforløp for psykisk helse og rus ivaretagelse av somatisk helse og levevaner ved psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer

**Samarbeidsutvalget for hovedstadsområdet har publisert en egen Anbefaling om samarbeid mellom fastleger og sykehus. Den bygger på helsedirektoratets retningslinjer, og inneholder bl.a. tips med tanke på den «gode henvisning». Ahus var representert i arbeidsgruppen som utarbeidet anbefalingen. I prinsippet gjelder den samarbeidet med bydelene. Ahusforum vedtok i møtet den 30.4.2019 å følge disse anbefalingene i hele opptaksområdet.**

**Hovedmomentene som kan trekkes ut fra disse anbefalingene er:**

### Henvisning:

Når fastlege mistenker alvorlig psykisk lidelse henvises pasienten til Divisjon psykisk helsevern. Divisjon psykisk helsevern tar stilling til hvorvidt pasienten har rett til helsehjelp i spesialisthelsetjenesten og hvilket pakkeforløp pasienten i tilfelle bør følge. Hvis slik rett ikke foreligger avsluttes pakkeforløpet. Henviser skal i så tilfelle få et begrunnet svar, med tydelig veiledning om anbefalt oppfølging av pasienten i kommune/bydel.

Anbefalt mal for henvisning er «Den gode henvisning». Nyttige veiledning er utarbeidet i «Tips ved elektronisk henvisning til pakkeforløp...». Målet er best mulig kartlegging av pasienten, der somatisk sykdom også er tatt stilling til og tydelig formidlet til spesialisthelsetjenesten. Det innebærer at blodprøvesvar og resultat av somatiske undersøkelser skal vedlegges, eventuelt ettersendes, der det vurderes som relevant. Dersom psykiatr trenger utfyllende opplysninger, skal fastlegen kontaktes.

### Utredning og Behandlingsforløp:

Spesialisthelsetjenesten har i pakkeforløpene fått mer spesifikke tidskrav. Målet er at tid fra oppstart basisutredning til klinisk beslutning ikke skal overstige 12 uker, henholdsvis 6 uker

til første kliniske beslutning og inntil 6 nye uker ved behov for utvidet vurdering. Fastlege skal holdes fortløpende oppdatert om utredning og behandling under hele pakkeforløpet.

**Ved behandlingslutt skal det som før sendes epikrise.** Den skal inneholde råd om oppfølging, herunder somatisk helse og levevaner, samt videre bruk av psykofarmaka.

**Følgende ansvarsfordeling mellom fastlege og Divisjon psykisk helsevern med tanke på somatisk helse og levevaner er anbefalt:**

- Dersom pasienten er innlagt i Divisjon psykisk helsevern, er det divisjonen som har ansvar for hele pasientens helse.
- Dersom lege ved Divisjon psykisk helsevern ikke har kompetanse på sykdomsområdet, har hun/han et ansvar for å konferere med relevant spesialistkollega eller fastlege.
- Ved innleggelse må det i samråd med pasienten gjøres en konkret vurdering om tiltak med tanke på somatisk helse bør gjennomføres mens pasienten er innlagt. Divisjonen bør sørge for en forpliktende og forsvarlig plan for gjennomføring av tiltakene på tvers av fagområder og behandlingsnivå.
- Ved poliklinisk behandling er behandlingsansvarlig i Divisjon psykisk helsevern ansvarlig for at det er tydelig avklart hvem som følger opp pasienten somatisk, enten det er fastlegen eller lege i spesialisthelsetjenesten. Det bør i samråd med pasienten, gjøres en konkret vurdering, ut fra pasientens tilstand og behov, hvem som bør følge opp pasienten.
- Ved poliklinisk oppfølging har spesialisthelsetjenesten ansvar for å kartlegge levevaner som kan påvirke den somatiske helsen. Det må vurderes i samråd med pasient og eventuelt pårørende om det er behov for tiltak. Gjennomføring av tiltak som skal bidra til varig endring av levevaner bør skje i hjemkommune/-bydel.